

SPEKTRUM – Krajská rada dětí a mládeže Zlínského kraje

Sídlo: Nábřeží 599, Zlín – Prštné 760 01

IC: 265 24 562 | Čís účtu: 2000074623/2010

Číslo registrace u MV ČR VS/1-1/46 295/01-R ze dne 28.02. 2001

Tel. č. : +420 774 482 901 | e-mail: zlin@4r4y.eu | web: www.4r4y.eu

Projekt

„Cílené zařazení dětí a mládeže se specifickými vzdělávacími potřebami do přirozené vrstevnické skupiny“

je schválen pro spolufinancování z Operačního programu Přeshraniční spolupráce SR – ČR a je veden pod registračním číslem 22420320030.

Příklad dobré praxe

Název příkladu dobré praxe:	Inkluze dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ...
Název organizace, ve které probíhala pilotáž:	Středisko výchovné péče
Adresa organizace, kde probíhala pilotáž:	Králova 370, Valašské Meziříčí
Kraj, stát	Zlínský, Česká republika
Klíčová slova:	Poruchy chování, rizikové chování, hodnotné využití volného času, interaktivní vzdělávání, sociální znevýhodnění
Cíle PDP:	Cílem je nabídnout dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí smysluplné trávení volného času pomocí inovativních zážitkových aktivit. Ve školním prostředí jim nabídnout jiné, zajímavé, pestré formy vyučování. Dále rozvíjet jejich osobnost, komunikační dovednosti, učit je odražovat emoce vhodným způsobem.
Východiska PDP:	Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, které jsou i dlouhodobě neúspěšné ve škole, zažívají ve škole i mimo ni nepříjemné, stresující situace. Bývají terčem posměchu, zažívají vyloučení z kolektivu vrstevníků. Jejich reakce na tyto situace bývají pak neadekvátní, často na sebe upozorňují nevhodným a nežádoucím způsobem. Proto je nutné, pomoci těmto dětem zažít úspěch, a to jak ve vyučování, tak i v mimoškolních aktivitách, posilovat jejich sebedůvěru, sebeúctu. Naučit je řešit různé situace adekvátním způsobem.

Cílovou skupinou jsou děti umístěné ve Středisku výchovné péče ve Valašském Meziříčí k dvouměsíčnímu diagnosticko-terapeutickému pobytu z důvodu výchovných, školních, rodinných problémů (nerespektování autority, špatný prospěch, problémy s udržení pozornosti, neadekvátní reakce v různých situacích, verbální či fyzická agresivita, krádeže apod.).

Středisko výchovné péče poskytuje všestrannou preventivní speciálně-pedagogickou péči a psychologickou pomoc dětem s rizikem či s projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji. Péče je zaměřena na odstranění či zmírnění již vzniklých poruch chování a na prevenci vzniku dalších vážnějších výchovných poruch.

SPEKTRUM – Krajská rada dětí a mládeže Zlínského kraje

Sídlo: Nábřeží 599, Zlín – Prštné 760 01

IČ: 265 24 562 | **Čís účtu:** 2000074623/2010

Číslo registrace u MV ČR VS/1-1/46 295/01-R **ze dne** 28.02. 2001

Tel. č. : +420 774 482 901 | **e-mail:** zlin@4r4y.eu | **web:** www.4r4y.eu

Středisko výchovné péče ve Valašském Meziříčí poskytuje ambulantní a internátní služby. Internátní pobyt trvá zpravidla 8 týdnů. Výchovná skupina při poskytování internátní služby může mít nejméně 6 a nejvíce 8 klientů a je koedukovaná.

Denní program zahrnuje všechny výchovně-vzdělávací činnosti zaměřené na předcházení poruch chování nebo jejich nápravu a sociálně-rehabilitační činnost. Pedagogičtí pracovníci plánují jednotlivé činnosti tak, aby byl program pestrý a byly v něm zastoupeny všechny činnosti. Sportovní, estetická a kulturní činnost může být realizována jak v prostorách střediska, tak i mimo něj.

Prvním příkladem dobré praxe je jedenáctiletý David, který byl v našem zařízení umístěn od 7.4.2015 do 12.6.2015. Chlapec pochází z neúplné rodiny. Matka, nar.1982, vyučena, pracuje jako uklízečka. Otec, nar.1984, vyučen. Ze vztahu rodičů 3 děti. Vztah rodičů nebyl nikdy trvalý, otec se k rodině opakovaně vracel a po krátkém čase ji vždy opustil. Otec se o děti nezajímá, výživné neplatí. Výchova dětí spočívá na matce. S výchovou vypomáhají prarodiče (rodiče matky), u kterých matka s dětmi bydlí. Výchova je hodně benevolentní, ochranná, ze strany prarodičů spíše rozmazlující. Matka s dětmi bydlí v rodinném domě svých rodičů v jednom pokoji. Ekonomická úroveň rodiny je podprůměrná.

Mateřskou školu navštěvoval od 3 let, již zde se objevují první výchovné problémy. Školní docházku zahájil bez odkladu. Postupně dochází ke zhoršení prospěchu až na nedostatečný, velké problémy i v chování (rušení výuky, časté spory se spolužáky, agresivita verbální i fyzická). Nyní v 5.tř.ZŠ.

Chlapec je od 1.tř. v péči pedopsychiatra, medikace na podporu soustředění a na celkové zklidnění.

Mezi jeho zájmy patří jízda na kole a rád bruslí. Chodil do házené i jiných zájmových kroužků, ale pro výchovné problémy jej však nikde nechtějí.

Jedná se o přiměřeně somaticky vyspělého chlapce. Adaptace na dvouměsíční pobyt proběhla bez větších obtíží, občas je posmutnělý, dle jeho sdělení se mu stýská po mamce. Do kolektivu ostatních dětí v SVP se začlenil poměrně rychle, ne vždy však zvolil vhodné chování vůči nim. Objevují se drobné provokace, nevhodné poznámky, někdy škodolibé až zlé připomínky vůči ostatním dětem, vulgární vyjadřování, agresivní chování vůči jednomu chlapci (žduchnutí, bouchnutí). Zlepšení v chování pouze pod zvýšenou kontrolou a jen krátkodobě.

Osobnost chlapce se jeví jako extravertovaně laděná, má rád společnost, je spíše optimistický, bezstarostný, vyhledává zábavu, touží po vzrušení, rád riskuje. Umí využít různých příležitostí, aby se mohl předvést. Komunikace je pro něj prostředkem k dosažení svých cílů, někdy dokáže až agresivně trvat na svých požadavcích. Je spíše egocentricky zaměřený, jen pomalu a obtížně se u něj rozvíjí schopnost empatie.

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj a státními rozpočty Slovenské republiky a České republiky.

SPEKTRUM – Krajská rada dětí a mládeže Zlínského kraje

Sídlo: Nábřeží 599, Zlín – Prštné 760 01

IC: 265 24 562 | Čís účtu: 2000074623/2010

Číslo registrace u MV ČR VS/1-1/46 295/01-R ze dne 28.02. 2001

Tel. č. : +420 774 482 901 | e-mail: zlin@4r4y.eu | web: www.4r4y.eu

Objevuje se u něj zvýšená labilita a citlivost; pociťuje neustále strach a nepokoj a ve snaze „zachraňovat se“ od zraňující skutečnosti utíká do světa fantazie a výmyslů. U Davida se také objevují pocity životní nespokojenosti, strádání, kolísání nálad. Dále známky afektivní karence, pocit insuficientního citového přisunu (subj.prožívaná deprivace).

Chlapec má adjustační potíže, sníženou nebo narušenou schopnost navazování adekvátních vrstevnických vztahů, ale zároveň touží po společnosti vrstevníků.

V úsilí, aby o něm mělo okolí vyšší mínění, je schopen sebezpečování a nadhodnocování; nepřipouští si, že by v něčem zaostával. Chybí náhled na své chování, patrná snížená kritičnost ke své osobě.

Bývá nedbalý, líný, až bezcílný, lhostejný, jeho tempo je hodně pomalé. Volní vlastnosti jsou výrazně oslabeny, jen velmi pozvolna a postupně se daří měnit pozitivním směrem jeho narušený vztah ke škole a k povinnostem všeobecně. Snadno se vzdává, má tendenci práci odložit, proto je nutné ho motivovat, povzbuzovat, chválit.

1) Stručná anotace PDP:

Tento projekt nabídl dětem umístěných ve Středisku výchovné péče ve Valašském Meziříčí jiný, netradiční způsob výuky a inovativní formy trávení volného času pomocí různorodých zážitkových aktivit a tím tak zvýšit šanci na minimalizaci problémů při opětovném návratu do přirozeného prostředí.

2) Cíle související s klíčovými kompetencemi průřezových témat (PT):

Kompetence sociální

- Všichni jsme se podíleli na utváření příjemné atmosféry během pobytu dětí v našem zařízení
- Děti se učily přijímat a zodpovědně plnit zadané úkoly
- Učili jsme děti vzájemné toleranci
- Učili jsme děti v případě potřeby požádat o pomoc, popřípadě, aby samy byly ochotny pomoci

Kompetence komunikativní

- Podporovali jsme děti ve formulování svých myšlenek a názorů, vyjadřování vlastních pocitů při jednotlivých prožitcích
- Dávali jsme dětem prostor k vyjádření vlastního názoru
- Děti si utvářely pozitivní představu os obě samém, účastnily se různých diskuzí
- Učili jsme děti využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření potřebných vztahů, k plnohodnotnému soužití, ke kvalitní spolupráci ve skupině, k naslouchání druhým

Kompetence k učení

- Zohledňovali jsme individuální schopnosti jednotlivých dětí
- Podporovali jsme sebedůvěru v jejich schopnostech
- Individuálně jsme děti vedli k získávání poznatků i z jiných zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- Vedli jsme děti k tomu, aby byly schopné rozpoznat a vyřešit problém, promyslet a naplánovat způsob řešení

SPEKTRUM – Krajská rada dětí a mládeže Zlínského kraje

Sídlo: Nábřeží 599, Zlín – Prštné 760 01

IČ: 265 24 562 | Čís účtu: 2000074623/2010

Číslo registrace u MV ČR VS/1-1/46 295/01-R ze dne 28.02. 2001

Tel. č. : +420 774 482 901 | e-mail: zlin@4r4y.eu | web: www.4r4y.eu

- Podporovali jsme je v tom, aby se nedaly odradit případným neúspěchem a došly ve své činnosti ke zdárnému konci (k řešení)

Kompetence k naplnění volného času

- Podporovali jsme děti v rozvoji jejich zájmů, zálib a nadání
- Učili jsme děti účelně využívat, organizovat a řídit svůj volný čas

3) Popis realizace příkladu dobré praxe:

(k popisu realizace doporučujeme uvést i obsah, cíle, metody, formy, příklady metod)

V rámci terapeutického programu jsme dětem nabídli různorodé zážitkové aktivity a jiné formy vyučování.

Během tzv. ranních skupin měly děti možnost vyzkoušet si různé interaktivní hry a nevšední metody spolupráce. Ranní skupiny trvaly vždy jednu hodinu a po úvodním přivítání následovalo krátké povídání o to, jak se kdo cítí, co kdo „má na srdci“, podporovali jsme vyjadřování svých pocitů, myšlenek a názorů. Poté bylo realizováno konkrétní téma. Na závěr proběhlo krátké shrnutí, zhodnocení, pochvala a poděkování.

Některé hodiny byly věnovány relaxaci s řízenou imaginací. Cílem bylo vnitřní zklidnění a uvolnění dětí a následná podpora fantazijních představ. Potom měly děti za úkol své fantazie výtvarně znázornit pomocí pastelky na papír. David měl zpočátku potíže s uvolněním, nedařilo se mu v klidu ležet a představovat si tíhu a teplo. Teprve po několika hodinách relaxace toho byl schopen. Podařilo se navodit bezpečnou atmosféru, postupně se všem dětem dařilo uvolnění těla, zacílení mysli na konkrétní téma.

V jiných hodinách jsme se věnovali výrobě sádrových masek a následnému výtvarnému dotvoření. Výroba masek probíhala vždy ve dvojicích – jeden leží na podložce, druhý mu vytváří masku ze sádrových ob vazů, poté se vymění. Děti tak byly nuceny spolupracovat, kooperovat, vnímat pocity druhého člověka, učily se trpělivosti. Tato technika se dětem velmi líbila, byly mile překvapeny, co dokáží během chvíle vyrobit. Z následného libovolného zdobení své masky měly velkou radost, zaujatě pracovaly a daly si na svém výrobku záležet. Davida tato aktivita velmi zaujala, byl nadšený, co dokáže vyrobit (když tvořil masku druhému), také byl spokojen se svým „otiskem“ obličeje (maska, kterou mu vytvořil někdo jiný).

Během ranních skupin jsme dále používaly dramaterapeutické techniky, jako je např. „hraní rolí“, jde o navození různých situací a jejich přehrávání. Děti se musí vžívat do role jiného člověka, do jeho pocitů, myšlenek apod., představuje si, jak se asi ten druhý cítí, co prožívá. Jinou formou je hraní situací, kdy představíme konkrétní situaci a požadujeme po dětech její řešení. Hraje se tak dlouho, dokud nedojdou k nalezení řešení přijatelné pro všechny zúčastněné. Při vytváření scének a závěrečném představení děti rozvíjely vzájemnou spolupráci a učily se komunikovat, musely promyslet a naplánovat způsob řešení. V těchto činnostech se David projevoval hodně zbrkle, reagoval impulzivně, měl potíže s promyšlením situací. Musel být korigován, usměrňován. Postupně zjišťoval, učil se, jak ve kterých situacích má jednat, co je žádoucí a co nikoliv.

Jinou formou práce během ranních skupin byla „hra s LEGEM“. Děti měly za úkol postupovat podle plánu a sestavit vybraný model. Jednalo se o LEGO Technic, které je náročnější na přesnost. Vyžadovalo to od dětí hodně trpělivosti a důslednosti. Podporovali jsme je v tom, aby se nevzdávaly,

SPEKTRUM – Krajská rada dětí a mládeže Zlínského kraje

Sídlo: Nábřeží 599, Zlín – Prštne 760 01

IC: 265 24 562 | Čís účtu: 2000074623/2010

Číslo registrace u MV ČR VS/1-1/46 295/01-R ze dne 28.02. 2001

Tel. č. : +420 774 482 901 | e-mail: zlin@4r4y.eu | web: www.4r4y.eu

překonávaly případné překážky. Odměnou jim byl model, který fungoval (na baterky). Zde měl David mírné potíže opět se zacílením pozornosti, měl tendence urychlovat činnost, přeskakovat stránky návodu. Což vedlo k tomu, že daný model nefungoval a chlapec byl nucen se vrátit na začátek. Díky této zkušenosti se David učil trpělivosti, důslednosti, pečlivosti.

Během odpoledního programu byly dětem nabízeny nejrůznější sportovní aktivity. Nejčastěji byla využívána jízdní kola, koloběžky či kolečkové brusle. Vždy se naplánovala nějaká trasa, děti s ní byly seznámeny a jelo se. Při sportovní činnosti docházelo u dětí k „vybití“ přebytečné energie, odreagování od každodenních povinností. Zároveň se učily disciplíně, dodržování pravidel, toleranci vůči druhým, kteří nejsou třeba tak sportovně nadaní. David je pohybově zdatný a jakákoliv sportovní činnost mu vyhovovala, dělal ji s nadšením a zaujetím. Bylo nutné však usměrňovat jeho rychlosti (divoký až zbrklý) a někdy připomínat dodržování pravidel. Vůči ostatním dětem byl však ohleduplný. Při odpoledních či víkendových činnostech nechyběla také spolupráce s dalšími dětmi mimo naše zařízení. David se účastnil sportovních aktivit (fotbal, vybíjená) společně s jinými, pro něj neznámými dětmi. Byl také členem týmu v dopravní soutěži na dopravním hřišti ve Valašském Meziříčí.

Dovedl se rychle seznámit, je velmi bezprostřední, komunikativní, hovorný, převážně veselý. Někdy jsou však jeho reakce nevyzpytatelné, zareaguje nepřiměřeně, zejména tehdy, když touží po pozornosti, chce za každou cenu zaujmout a někdy se jedná až o protispolečenské chování (vulgární vyjadřování, občasné agresivní projevy, nevhodné posměšky a poznámky). Ostatní „zdravé“ děti (bez poruch chování) reagovaly téměř ukázkově, jeho chování buď přehlížely, nebo jej slušně upozornily, ať toho nechá. Nedošlo tudíž k žádným konfliktům či dokonce k bitkám. David díky tomu získal zkušenost, že toto jeho chování je spíše obtěžující než obdivu hodné a tím pádem i zbytečné.

Ve vyučování jsme využívali výpočetní techniku. Zejména v matematice, českém jazyce a v anglickém jazyce. Dětem jsme předkládali výukové programy na PC. Jejich úkolem bylo doplňování, počítání, dopisování do programu dle instrukce. Tato forma práce se dětem velmi líbila, práce na PC je velmi bavila a ani nevnímali, že se učí. David se dovedl velmi rychle zorientovat v zadání a bez problémů plnil úkoly, procvičoval probrané učivo.

4) Evaluace - závěrečné zhodnocení realizace (klady, zápory a další doporučení):

Cílem bylo rozvíjet sociální schopnosti, komunikační dovednosti, schopnost vcítit se druhých, podporovat sebedůvěru ve vlastní schopnosti, učit rozpoznávat problémy a následně je řešit, a také smysluplně trávit volný čas, což se podařilo. Problematické chování některých dětí se eliminovalo a došlo i k celkovému zklidnění dětí. Děti byly schopny lépe spolupracovat, komunikovat, dokázaly adekvátně formulovat své potřeby, přání, názory a pocity.

Davidovi velmi prospěla práce ve skupině dětí s podobnými problémy. Viděl, že není jediný, kdo má výchovné problémy, učili se jeden od druhého, jak zvládat své emoce, jak řešit vzniklé situace, jak vhodně komunikovat s vrstevníky či autoritami. Pomocí netradičních vyučovacích technik zjistil, že škola může být i „zábavná“. Celkově se dá říci, že došlo k malému, částečnému zmírnění Davidových potíží. Otázkou ovšem je, jak dlouho mu toto chování vydrží.

Jako negativní vnímám především to, že Davidova rodina zřejmě nebude schopna zajistit účelné trávení volného času chlapce. Hrozí tak riziko, že po nějaké době, David opět „sklouzne“ k problémovému chování.

PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

SPEKTRUM – Krajská rada dětí a mládeže Zlínského kraje

Sídlo: Nábřeží 599, Zlín – Prštné 760 01

IČ: 265 24 562 | Čís účtu: 2000074623/2010

Číslo registrace u MV ČR VS/1-1/46 295/01-R ze dne 28.02. 2001

Tel. č. : +420 774 482 901 | e-mail: zlin@4r4y.eu | web: www.4r4y.eu

Nejsme si jisti, zda škola, do které se chlapec vrátí, bude nakloněna jiným formám výuky (využití LEGA, výpočetní techniky apod.).

Pro příště se jeví jako vhodné zapojit do projektu i chlapcovu matku, aby se účastnila volnočasových aktivit společně s Davidem. Dozvěděla se o různých možnostech trávení volného času. Bylo by dobré pomoci jí i finančně s nákupem PC a výukovými programy na CD, kterých by pak chlapec mohl využít i doma.

5) Seznam příloh:

(metodické materiály, publikace, metodické listy, skripta)

Výstupy programu.

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj a státními rozpočty Slovenské republiky a České republiky.